

Referanser:

Arkivsak: 24/01239-11

Den norske kirke i møte med jødedom og jøder - kompetanseutvikling i bispedømmene

Sammendrag

Som en del av oppfølgingen etter utredningen Den norske kirke i møte med jødedom og jøder har det våren 2025 vært gjennomført et kurslederkurs på Teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo. Formålet med kurset har vært å utruste kirkelige tilsatte til selv å kunne kurse tilsatte i Den norske kirke i sentrale deler av utredningen. Det er særlig bibelbruk, formidling og forkynnelse som har vært tematisert på kurset.

For å legge til rette for en nokså lik tilnærming til kursing rundt om i bispedømmene, vurderes det som hensiktsmessig at biskopene samtaler om hvordan dette følges opp videre i bispedømmene. Kursingen må naturlig ta høyde for økonomi, geografi og andre faktorer som påvirker arbeid i bispedømmene.

Forslag til vedtak

Bispemøtet har samtalt om videre oppfølging av utredningen om Den norske kirke i møte med jødedom og jøder, og biskopene vil påse at videre kursing av tilsatte i sine respektive bispedømmer følges opp i tråd med det som ble drøftet på møtet.

Saksorientering

Bakgrunn

Bispemøtet og Mellomkirkelig råd mottok utredningen Den norske kirke i møte med jødedom og jøder i april 2024, og behandlet utredningen og anbefalingene fra den i oktober samme år (BM 39/24). I vedtakspunkt 3 heter det at:

Kurs om Den norske kirkes forhold til jødedom og jøder som planlegges gjennomført på TF, prioriteres i de regionale etterutdanningsutvalgene. De enkelte bispedømmer ser til at kunnskap derfra deles i prostier og menigheter.

Vårsemesteret 2025 har kurset blitt gjennomført med 15 deltakere. Alle bispedømmene med unntak av Sør- og Nord-Hålogaland har vært representert. I tillegg har seniorrådgiver i Bispemøtet deltatt. Disse 15 er fra høsten 2025 forberedt og motivert for å bidra til kompetanseheving rundt om i Den norske kirke.

Bispemøtets sekretariat er i dialog med TF om utarbeidelse av ressursmateriale som kan benyttes til å utvikle undervisningsopplegg lokalt. Bispemøtet vil dekke utgifter for dette.

Det har vært et uttalt mål at kompetanseheving omkring jødedom og jøder skal nå bredt ut i kirken, og dette har vært sentralt for at TFs kurs har vært tenkt som et kurslederkurs. Dette har blitt vurdert som den ordningen som best sikrer at en bredde av kirkens tilsatte nås ut fra de økonomiske rammene som gjelder i kirken. Det forutsettes derfor at de som har gjennomført kurset gis nødvendig tid og fritak fra ordinær stilling til å forberede og gjennomføre samlinger i sine bispedømmer. De bispedømmene som ikke har hatt deltakere på kurs, må vurdere selv hvordan man kan gjennomføre kursing, men også i disse bispedømmene forutsettes det at kursing om tematikken blant tilsatte er nødvendig. Bispemøtets administrasjon kan bistå med kursing dersom det er ønskelig.

Geografi avgjør i stor grad hvordan kursing er gjennomførbart, men det bør tas høyde for at fysiske samlinger i større grad enn digitale aktiviserer tilhørerne. Videre anses både stab, prostier og biskopens fagsamlinger som gode læringsarenaer. Det vil videre være essensielt at denne kompetansehevingen ikke bare rettes mot prester. Særlig vil undervisningsansatte være en sentral gruppe som i stor grad formidler og forkynner for barn og unge. Biskopene bør se på hvordan man kan ordne kompetanseheving på dette inn mot fellestrådsansatte, og i hvor stor grad det skal anses som frivillig å delta. På Kirkemøtet i april 2025 uttrykte komiteen i behandlingen av sak KM 09/25 det «positive i at biskopen får større rom for å innkalle til fagsamlinger. For ansatte med soknet som arbeidsgiver, må slike samlinger skje i samråd og samledelse med arbeidsgiver». Vedtaket i saken fører til en ny formulering av § 6 i Tjenesteordning for prester, hvor det nå heter at «Biskopen kan innkalle vigslede medarbeidere og andre ansatte til fagsamlinger i bispedømmet, og se til at vigslede medarbeidere blir gitt tilbud om og får tilrettelagt for kompetanseutvikling». Det bør legges en plan i bispedømmet for hvordan kompetansehevingen skal finne sted, og denne bør legges i samråd med representanter både for de ulike stillingskategoriene og med kirkevergelaget i bispedømmet.

Utover å sikre at kursledere får nødvendige rammer for å gjennomføre kursing, og at det legges en plan i bispedømmet for hvordan man skal organisere denne, er det et spørsmål om hva som er tidshorisont. På den ene siden er det ikke en hastesak, og det er viktigere å sikre kvalitet og gode prosesser fremfor å komme fort i gang. Samtidig er det et momentum for å gjennomføre et arbeid omkring dette nå. Det anbefales derfor at man før sommeren 2025 begynner en planlegging i bispedømmet slik at man kan begynne et arbeid tidlig på høsten. Det anbefales videre at det gjøres en kort evaluering av hvordan progresjonen har vært på Bispemøtet i februar 2026.

Stiftsdirektørene er orientert om at biskopene får oppfølging av kurslederkurset til behandling i Bispemøtet i mai.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Det forutsettes at de som har gjennomført kurset på TF gis nødvendig tid og fritak fra ordinær stilling til å forberede og gjennomføre samlinger i sine bispedømmer.

Bispedømmene må videre dekke eventuelle oppholds- og reisekostnader i forbindelse med samlinger. Bispemøtet dekker kostnader til utvikling av ressursmateriell.